



NAPREJ.

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Oznanila.
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štampelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

St. 39.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ozir po domačii.

(Dalje.)

V nekdanjih letih celó največ slovenskih pisateljev nikoli ni mislilo, da bi se naš jezik zares kdaj povzdignil do veljave, kakoršna mu je ravnopravno spodobna. Tem možem je bilo slovenstvo največ le igrača za kratek čas. To pričajo še zdaj živi ostanki te nekdanjosti, ki nikakor ne morejo razumeti, kaj Slovenci prav za prav hočemo dan denes, ker ti ljudje spadajo v minole čase, torej pa tudi ne umejo sedanjosti. Stari narodni navidez-boritelji niso le samo jako mlačni, ampak nekteri celó nasprotni našim željam in bojem. Godi se, da možjé, ki so nekđaj ubirali slovenske strune, zdaj brenkajo na druge, nemškutarske citre. Ali teh nas ni več groza, ker od starosti ne morejo niti škodovati, niti pridovati. Dalje je pa zeló mnogo med nami tacih, ki pravijo, da nam je truditi se in skrbeti, da ženstvo pridobimo za narodnost. Bodi-si; ali ženstvo se prvič s politiko ne pečá, in drugič gotovo nevarnost, če ženske niso vnete Slovenke, ni tolika, kolikoršna je, če moški nezvesto popusté svoj rod, ker moški svojo žensko vedno lahko obrača, ako je razumen. Slovenci! trudite se, in pišite prijetne stvari, po kakoršnih bodo ženske same vprašale in hrepnéle — ker ženski spol se le rad razveseljuje — potem bodo vse prav iskrene Slovenke, in več ne bodo prebegale pod nasprotno šotorje; dokler pa ne bode tega, ostane ženstvo vsaj na pol potujčeno. Toda tukaj le splošno govorim, pa ne trdim, da tudi med njimi ni jako slavni izimkov.

Če se torej med ljubljansko ozidje ozremo, vidimo, da ima prebivalce čisto slovenskega rodú, tujcev je le nekaj med njimi naseljenih; ali vendar je Ljubljana ponemčena mnogo bolj, nego je bila pred 30 leti; krepko slovanska só le predmestja, med kterimi najkrepkejšé stojé Trnovci in Krakovci. Poleg drugih mnogobrojnih vzrokov je skoraj tudi najhuje slovenstvo izpodkopavala obrtnost in napredovanje novejših časov. Omika je ostra kosa, ki naglo izpodrezuje tisto narodnost, ktera sama sebe ponosno ne čuti. Temu se pa ni ubraniti nikakor drugače, nego samo s tem, da si prizadevamo, sami osvojiti si omiko na domačej, narodnej podlogi. Vse naše drugo početje ne more imeti posebnega vspeha. Zato pameten človek precej lahko vidi, kako važne, kako potrebne so nam dobre učilnice, za ktere se nam je boriti in boriti, dokler jih dobimo. Koliko ljudi, vzlásti priletnejše dobe, imamo tacih, da res nikakor ne tajé svojega rodú; ali kaj pomaga, ko način, po kterem čutijo in mislijo, ni domač; njihovi razumi več niso vedno in samo taki, kakoršni Slovenci značajno ločijo od drugih rodov; torej tudi ti ljudje več niso čisti Slovenci. Pa tudi čisti Nemci niso, ker jako težko je, popolnoma izbrisati pečat svoje narodnosti. Celó učeni možjé, ki so dosti mislili, dosti učili se, brali in pisali, vendar

ohranijo do smrti nekaj svojega pravega značaja, po kterem so nekđaj mislili, nekđaj čutili. Še celó, če v roko vzameš hitropisna poročila našega deželnega zbora, precej vidiš, kteri poslanec zares more nemški misliti, kteri ne, in marsikdo, ki v sejah deželnega zbora malo mara za svoj narod, vendar precej pokaže, če le usta odpre, da ne zna popolnoma nemški. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Rogatca. — a. — 5. dan marca meseca se je vložil glavni kamen nove cerkve pri sv. Križi na Kislej vodi, 27. dan aprila pa podloga za zvonik. Delo je uže toliko napredovalo, da je zid vštric zemlje. Prijateljem cerkvene stavbe torej bode letos posebno zanimljivo Slatino obiskati. Priporoča se jim gostilnica g. Stojnška, Slovenca z dušo in telesom, vrednega moža, da se rojaki pri njem ustavljajo. — Naj tudi povém, kako je zagazil nek okrajni vrah iz gornjih Haloz, ki slovenski narod in običaje njegove o vsakej priliki črni po nemških časnikih, sebe pa lepiti in povišuje. Védel si je do zdaj skoraj vsako leto pridobiti zarad cépljenja kóz otrokom pohvalno pismo ali pa še celó nagrado (premijo); ali kako? Lansko leto je bil zapisal, da je 240 otrokom cepil kože v Stoprech, v malej župi (fari) zunaj Rogatca, ki ima komaj 1162 duš, in vštél si je torej 32 potov, kar se je pa okrožnej gosposki na Ptuji vendar le preveč zdelo. Pisala je torej stoprškemu župniku in županu; potem pak se je pokazalo, da je zdravnik lansko leto bil samo dvakrat v Stoprech, kjer je kože postavil le kacim 40 otrokom. Temu g. zdravniku naj bode za letos ta pohvala iz naših krajev zadosti, prihodnjič pa naj nikar ne išče, da bi žel več, nego je sejal, sicer prejme zopet šilo za ognjilo.

Iz Zagreba. L. T. Te dni je beli dan zagledala zanimljiva knjižica: „Uspomena na Sloveniju.“ Spisal jo je marljivi slovenski domorodec g. Anton Kos, ki se je z mičnimi spisi v raznih časnikih Slovencem uže mnogokrat prikupil. Imenoval se je Cestnikov. Sicer je uže bilo v tukajšnih „Narodnih Novinah“ to popotovanje po Slovenii, ktero nam g. Kos podaja v svojej „Uspomeni;“ ali v tej knjižici je delo zdaj precej pomnoženo, beseda tehtna in jezik tako lahko umljiv, da bode Slovencem gotovo po godi tudi za to, ker ima na čelu ime znanega domoljuba. Dobiva se namreč za 25 kr. popisovanje dolzega popotovanja, iz kterega človek marsikaj zvé in mnogo se lahko nauči. — Ne bil bi verjel, da bodem zopet moral odgovarjati zarad „Torbice.“ Nek dopisnik časnika „Glasonoše“ namreč ne verjame, da bi „Torbično“ vredništvo bilo za prvi zvezek imelo premalo hrvaških sestavkov, in obžaljuje, da je premalo hrvaškega, ter očita

vredniku, da je on sam spisal preveč sestavkov. Lehko rečemo, da ne vé dopisnik, kdo je „Torbičen“ vrednik; kako tedaj more trditi, da je deset spisov vrednikovih? — Naj opomnim še to, kar sem zvedel še le te dni, da je v Varaždin šlo zares drugo povabilo nego na ostale gimnazije. Vredništvo ima v tej reči le samo toliko krivice, da je povabilo izročilo hrvaškemu dijaku, kateri ga je naredil po svojih mislih.

○ **Iz Lašč.** 12. maja. A. P. Rajnik Tomažev Miha je djal: kar je res, to je res, če je tudi pol laži vmes. Takisto je tudi gola resnica pred Bogom in pred ljudmi, kar smo brali v 37. „Napreji,“ da se je nam bila zgodila na ribniškej cesti taka, kokoršna Bog ne daj, da bi se spet kedaj; res je, da se je namreč bilo vrnilo nas dosti poštenih in pobožnih možakov; ali to pa ni res, da bi se bili vrnili za to, ker smo se bali trobiti v kočevski rog; tudi malo in dosti ni res, da smo bili zmenjeni, da bi nas bil kdo moral čakati na cesti; laž je dalje tudi tisto, kar nekteri ljudje trdijo, da so namreč nas vodile coprnice: ampak čevelj je bil na poti ožuljil Martino-vega strica, brez ktereга nikjer nič ne opravimo. Za to smo se bili vrnili. Prosim, da bi to vzeli v svoj list, ker sicer nam ne dadé mirú naši nasprotniki.

○ **Iz Turjaka.** 12. maja. P. G. Te dni se je blizu Roba pri nekacem ljubezenskem prepiru po nesreči neradovoljno ustrelil nek logar. Živel je še nekoliko ur potem, ko se je bil ranil. Želel je duhovnega; ali rečeno je bilo, da pijan človek ni za izpoved in obhajilo. *) Je-li poprej bil zares pijan ali ne, tega ne vem; toliko pa je gotovo, da se po takej nesreči mora iztrezniti najpijanejši človek. — Usmiljeni Zve-ličar je rekel Judom, ko so mu pripeljali pri grehu dobljeno prešestnico: kdor izmed vas je brez greha, vrzi prvi kamen va-njo. Ko so vsi tiho odšli, Kristus vpraša žene: ali te nihče ni pogubil? Odgovorila je: gospod! nihče. Rekel je dalje: torej te tudi jaz ne pogubim. Pojdi, pa več ne greši!

Iz Ipavske doline. A. Ž. V nedeljo, 10. dan t. m., bila je v Ipavi „beseda.“ Ta namen je bil malo dni poprej razglašen, pa vendar se je bilo k narodnej veselici sešlo mnogo ljudi. Vsi stanovi našega trga so imeli svoje namestovalce pri „besedi,“ in naši izvrstni pevci so se zopet prav slavno izkazali, kakor vselej. — Za gotovo se pripoveduje, da bode v Razdrtem „beseda“ o sv. Petru in Pavlu. Da bi se ta govornica le izpolnila!

Zopet divji mož.

Uradni list „Laibacher Zeitung“ pravi, da divjega moža menda kažejo z njegovo lastno privolitvo. To je mogoče, ali v kacem jeziku? Sicer se pa divji mož denes uže odpravlja iz Ljubljane.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Štajerci so prvi pristopili, da bi se ustanovila slovenska matica. Po mariborskem načrtu so obljubili, da plačuje vsak po 50 gld. ali precej zdaj, ali pa v petih letih vsega vkupaj po 55 gld. ti gospodje iz Štajerskega: Dr. Vogrin, korar in profesor bogosl. v Mariborji, Dr. J. Ulaga, profesor bogosl. v Mariborji, Dr. Dominikuš, pravdosrednik v Mariborji, Franc Kosar, duhovni vodja v mariborskem semenišči, Mihael Pikl, stolni dekan in semeniški vodja v Mariborji, Dr. Prelog, zdravnik v Mariborji, Jan. Rupnik, trgovec v Mariborji, Dr. Val. Pavlič, pravdosredn. koncip. v Mariborji, Jož. Gorup, denarničar pri zidateljstvu koroške železnice v Mariborji, Jan. Majciger, gimn. profesor, Dr. Srnec, pravdosredn. koncipist, Fr. Verlič, kaplan v Lembahu, Eman. Cho-

*) Kdo je to rekel? Vsa ta reč ni dovolj razložno povedana. Vredn.

choloušek, inženir, Josip Šuman, gimn. profesor, Jakob Roj, c. k. uradnik, Božidar Šinko, profesor bogoslovja v Mariborji, Dr. Radaž, c. k. bilježnik v Mariborji, F. Jančar, kaplan pri sv. Benediktu v Slov. goricah, Dom. Čolnik, posestnik na Drvanji v Slov. goricah, J. Junkar, inženirski asistent, J. Budau, vodja pri zidateljstvu koroške železnice, za svojega sina: J. Bernarda Budau v Gorici, Juri Tuttek, dekan pri sv. Lenartu v Slov. goricah, Franc Šrol, kaplan pri sv. Lenartu v Slov. goricah, Dr. Jan. Petovar, notar. koncipist, Edvard Knez, c. k. notar pri sv. Lenartu v Slov. goricah.

— G. Laub je v gledališči 12. dan t. m. drugič koncertoval. Pokazal se je velicega mojstra, kakor prvič. Poslušalcev pak je bilo tudi precej več, nego pri njegovem prvem koncertu. 16. dan t. m. bode v gledališči zopet koncertoval in 17. dan pojde v Trst.

St. Vid pri Zatičini. Uže 19. in 30. dan aprila meseca so tod bučele rojile.

Notranjska. „Novice“ pišejo, da v Dolenjej vasi pri Senožcah so bile kugo dobile tudi 4 ovce in dvoje jagnjet. V Barki sezanskega okraja so uže petero kužnih goved ubili, pa bolezen še ni ustavljena. Sicer je pa kuga zeló potihnila po senožeškem, bistriškem in tudi po metliškem, črnomeljskem in kostanjeviškem okraji.

Dunaj. Zdaj zopet pišejo, da ni g. grof Auersberg odbran za podučnega ministra, ampak poslanec profesor Hasner.

— 12. dan t. m. je prišel na Dunaj hrvaški ban, g. baron Šokčević.

— Letošnje poletje se bodo na dunajskem vseučilišči razlagale te-le slovanske stvari: g. profesor in državni svetovalec dr. Fr. Miklošič bode podučeval o staroslovenskej krestomatiji, o skladbi slovanskih jezikov in o slovanskem staropisemstvu; g. profesor in poslanec Šembera pak bode učil češko slovnico, češko pisavo, in staročeško slovstvo. Poljski jezik se uže tri leta ne razlaga, ker se je odmeknil profesor Kavecki, in tudi ruski ne po smrti g. profesorja Zaleskega. „Wanderer“ pravi: želéti je, ne samo, da poljščina in ruščina kmalo prideti zopet na vrsto, ampak da bi se tudi razlagalo srbsko-hrvaško in slovensko narečje. Mi pa dostavljamo, da se nadjamo, da bosta gg. Miklošič in Šembera imela prav mnogo vrlih poslušalcev.

— Pomorsko ministerstvo je 9. dan t. m. imelo pogovor zarad ponudeb za zidanje nove ladijenice (dock) v Pulji. Pred osmými leti se je v Pulji sezidala samo lesena ladijenica, pa je prizadela blizu do 3 milijone stroškov; kamenéna pa ne bode potrebovala nad 4 milijone stroškov. Delo se začne še to leto.

— „Presse“ govori, da se iz cesarskega razglasa ne umeje, ali bode letošnji državni zbor zopet oži ali celotni.

— 11. dan t. m. je g. Leopold vitez Blumenkron, vrednik časnika „Neueste Nachrichten“, v tiskarnej tožbi obsojen, da bode zaprt 14 dni, in da izgubi 300 gld. pológa (kavcije.) Blumenkron je imel tožbo, ker je bil nekaj prestavil, in v svoj časnik vzél iz madjarskega lista „Orszaga“, kateri je pa ta sestavek bil tudi le prestavil iz hrvaškega „Pozorja.“

— G. Moric Gras, lastnik časopisa „Wandererja“, dobil je 12. dan t. m. pismo, v katerem je podpisanih 21 srenjskih svetovalcev in 7 okrajnih odbornikov. To pismo oznanja veliko spoštovanje in zaup do Grasa.

(Pismo dr. Tkalca.) „Wanderer“ je prinesel to-le Tkalčevo pismo:

„Po milosti Nj. veličanstva rešen dolge in težke kazni in s tem ohranjen v življenji, imam najprvo izpolniti dve dolžnosti. Pred vsem bodi iskrena in pristréna zahvala municij-

pijam moje domovine, vsem osobnim prijateljem in političnim možem, ki mislijo, kakor jaz, in posebno tistim vredništvom, ki so mi v mojej nesreči kazala tako gorko in lepo sočutje. Za tem moram občinstvu dati na znanje o daljnem izdajanji mojega lista. Dušno in telesno trpenje je tako globoko pretresnilo moje zdravje, da sem prisiljen, ako mislim prihodnjič zopet v časniku delati, najprvo misliti na to, da ozdravim, in da se pokrepčam. Na mojem zdravju je tedaj, kdaj začne zopet na svitlo hoditi „Ost und West.“ O tem prihodnjič podam še več na znanje. Ker pojdem kmalo z Dunaja zaradi oči in kopeli, vabim vse tiste, kateri mislijo, da imajo kaj pri meni, naj to pišejo mojemu branitelju dr. Vilasu, da jim poplačam, kadar se zopet vrnem. Vseh meni prijaznih vredništev prosim, da izvolijo te vrstice vzeti v svoj list.“

Na Dunaji 7. maja 1863.

Mirko Ignjatijević Tkalac.

Češka. Knjižni tergovec Kober, ki je vredoval časnik „Obecne Listy“, obsojen je v tiskarneji tožbi, da bode 3 mesece zaprt, in da izgubi 300 gld. pologa, da mora povrniti tožbine stroške, in da ne bode smel biti več niti knjižen tergovec, niti tiskar.

— Nekdanji vrednik in zelo delavni časnikar in pisatelj na Češkem g. Barak neki da je v Krakovu zaprt, ker je hotel osnovati češko vojno trumo, ki bi šla pomagat Poljakom. Tudi v Pragi so zaradi njega preiskavali, in sicer v njegovem stanovanju in tudi pri vredništvu časopisa „Hlasa“.

Moravska. Olomuško stolno korarstvo misli namestu sedanje stolne cerkve zidati novo, ki bode gotova v 20 letih. Sedanja cerkev ima dva dela, nov prednji kor, sicer pa staro zidovanje. Delo se ima letos pričeti za to, ker je zdaj 1000 let, kar so Moravci preobrnilo se h krščanstvu.

— Vrednik in izdajatelj lepoznanškega tedenskega lista „Hvezde“, ki izhaja v Brnu, ima tiskarno tožbo.

Ogerska. Srbje so jako radostni, ker je dovolila ogerska dvorna pisalnica, da se sme srbska matica premekniti iz Pešte v Novisad.

Ruska. 29. aprila je car naznanil dosti novih naredeb, po katerih bodo jako polajšane dozdanje kazni na telesu; odpravil je šibanje, tepenje s palicami in žiganje (bradmarken). Ženskih ne bodo telesne kazni več zadevale. Okrajšal je tudi leta, jetnikom odločena.

— Ruska in francozka vlada neki da si dopisujeta zaradi shoda (kongresa) o poljskem vprašanju.

Poljska. Tačanovski je bil v hudej stiski med prusko mejo in ruskimi vojaki, pa se je 6. dan t. m. srečno umeknil, in potem osvojil mesto Kolo. Vporniki so pod Oborskim zmogli mesto Piassek v Lečyškem okrožju; Seyfriedova četa pak je 5. dan t. m. osvojila mesto Lodz in vzela 12000 rubljev.

— Varšavski narodni odbor je Litovcem 8. aprila na znanje dal razglas, v katerem jih iskreno izpodbada v boj na Ruse. Tudi litovski opravljajoči odbor je Litovcem 31. dan marca na znanje dal svoj razglas, v katerem pravi, da je narodna vlada edina prava vlada. Razglasa nista bila zastonj pisana, ker Litovci čedalje bolj hité vpornikom na pomoč. Sicer pak po Litvi službe več ne opravljajo nevojaški, temuč vojaški uradniki prevzemó 13. dan t. m. vse poslovanje.

— Poljaci so pod Vistouhom 3. dan t. m. Ruse zmogli pri Vilkomierzi. Oznanjen ruski razglas tudi ženske deva pod vojno sodbo.

— 11. dan t. m. je bil okoli Dąbrovice in Kurzyne boj, po katerem so bili vporniki prestopili gališko mejo pri Golcem.

— Kar je Ruska odgovorila pismom zapadnjih vlad, imajo Poljaci mnogo upanja, da jim bode pomagal Napoleon.

Črna gora. Kneginja Darinka je šla sè svojo hčerko

Olgo na otok Zant k svojej rodbini. Ko pride naš presvitli cesar v Dalmacijo, misli Nj. veličanstvu na poklon v kotarsko Boko priti dosti črnogorskih odbrancev in celó tudi sam knez Nikolaj I.

Francozka. „La France“ piše, da se Ruska v načelu (principu) misli podati v pogovor zaradi poljskih stvari. „Pays“ govori, da švedsko brodovje 31. maja pričakujejo v Cherbourg.

Italija. Garibaldi je uže prav dober, pa vendar mu zdravniki svetujejo, naj bi pustil Kaprero, in poiskal si drugega zraka.

Pruska. 8. dan t. m. je minister Bismark od berlinske skrivne vporne sodije dobil v pismo, katero govori, da ga je ta sodija na smrt obsodila, in da ga o priliki tudi res misli usmrtiti. Nedavno je Bismarka tudi skrivna poljska vlada obsodila.

Turška. Turški car je po svojih deželah popotoval. V Smirni je krščanskim cerkvam poklonil 250.000 pijastrov. Na otok Rod je poslal 500.000 pijastrov, oblačilo, šotore in prav dosti živeža.

— Car se je od Angležev proti Francozom tako zelo začel nagibati, da bi se utegnila osnovati francozko-turška zveza zoper Ruse.

Lepoznanstvo.

Deseti brat.

(Dalje.)

Vidiš, kako si bil to osnoval, pa se bojiš, da nisi politična glava? Zveži culico, pojdi v Ljubljano, in pogodi se s časnikarjem. Tamkaj ti bodo ptičke pele, da se bode vse treslo. Drugi bodo pisali, ti pa sestavke zametal ali tiskarju pošiljal, in svet poreče: ta slavni mož je tisti Zlatorepec, ki je pasel krave, smolo drl in kresilno gobo nabiral! To so Brlogarjeve besede; jaz pa sem rekel: če je takisto, pa le pojmo; saj do ljubljanskega mesta ni tako daleč, in pot za menoj se tudi ne zaraste, da ne bi mogel nazaj.

Jaz: Denes te vidim posebno dobre volje. Kaj si zmirom tak še zdaj?

Zl.: Zmirom, kadar sem pri vinu.

Jaz: Tedaj si prav zares namenjen ustaviti se pri časnikarji?

Zl.: Ali ti nisem povedal?

Jaz: Jako pametno sta res govorila z Brlogarjem; toda vsega pa vendar nista presodila. Kako pa, če list na naglem ustavijo?

Zl.: Tega se nič ne boj, ker sem politična glava, kakor je rekel Brlogar, in ker mislim biti pohleven, kakor jagnje; tacim ne branijo pisati; za druge se pa ne menim; naj skrbé sami za-se.

Jaz: Časi po nevedoma uide kaka beseda.

Zl.: Ko bi se kaj tacega namerilo, povedal bi jim: beseda ni konj! pa bi me gotovo pustili čez tisti prag nazaj, čez kterega noter.

Jaz: Ne vem, ali bi, ali ne? ker morajo delati po zakonu.

Zl.: Kdo bi se zakona tako bal? Stari Mišnjek je rékal: zakon ima veseli in žalostni del; veséli naj bode tvoj, žalostnega pa ženi pusti. Ne veš, kako je Veliki Gropa poročal v Udnjem gozdu rokovnjače pod krivo brezo? Tako-le: in no mine patre, poročam te na kvatre. Tudi jaz menim časnikarju na ravnost povedati, da sem deseti brat, in da pri njem ostanim le, dokler se mi to delo ne pristudi.

Jaz: To je uže pošteno; ali ti me nisi razumel. Zakon

se pravi temu, kar se po navadi imenuje postava. Kaj pa — če te smem vprašati — ali si zadosti olikan in učen? Znaš to in uno, česar je treba dobremu časnika?

Zl.: Kar znam, to znam; učiti se ne morem več, ker sem prestar. Tudi me ta reč kaj malo skrbi. Zakaj? Zato, ker se mi časnik zdi, če ima srečo, podoben lepo namazanemu vozu, ki navdol teče po gladkih železnih šinah; vrednik pa zad čepi, ter nič ne brani, da ga nese voz, kamor hoče.

Jaz: Kaj pa, ko bi te zaprli?

Zl.: Tega se tudi ne bojim. Zaprt časnika ima vsaj stanovanje, dokler sedi.

Ko sva se z Zlatorepcem takisto pogovarjala, pridere v krčmo nekaj mestnih veseljakov. Séli so k drugej mizi, in prav glasno so rajali; videlo se je, da to ni bila denes njihova prva pijača. Rečem svojemu nekdanjemu součencu: sveče uže prižiglejo; treba da ustaneva.

Zl.: Tega pa ne tega!

Jaz: Zakaj ne?

Zl.: To se lahko dopové ob kratkem. Prvič vidim pri le-unej mizi veselo družbo. Dragi moj! vesela družba velja več od zlata in srebra; to lahko verjameš meni, ki sem uže marsikaj poskusil in premislil na zemlji; drugič pa je tudi tista, da nikakor ne grem po noči v mesto.

Jaz: Ali se morda bojiš okraden biti?

Zl.: Vacuus coram latrone cantat viator. Ta reč je prav za prav taka-le: tvoje vedno izpraševanje obudi v meni marsikako drobtinico dobre misli, ktere bi gotovo ne bilo, ko ne bi me ti vedno sukal in drezal. Jutri o belem dnevu pridi po-me, da pojdeva proti sv. Florijanu, če je še tam, kjer je bil, kajti slišali smo, da se je v Ljubljani marsikaj premenilo. Tega mi vendar menda ne odrečeš, ker sva domača. Po poti mi bodeš pa razlagal, kaj se je zgodilo v mestu, kar ni bilo mene v Ljubljani; tega je uže prav dobrih pet let.

Jaz: Daj mi vsaj culo, da je ne bode treba jutri nositi po mestu.

Zl.: Kogar je moje cule sram, tega je mene sram; culo pusti v kotu za mizo. Če mi pa vendar le meniš biti po sili prijazen, storiš mi lahko drugo ljubav, ki ti bode gotovo prizadevala dosti menj težave.

Jaz: Zakaj ne, če se dá?

Zl.: Kaj bi ti pravil, saj ti sam dobro veš, da se nobenega desetega brata cesar nikoli rad ne drži; torej menim, da ne bode napek, če pogledaš, koliko imaš pri sebi, da ti ne vzamejo po cesti drugi ljudjé, kteri ti niso ne v peto ne v šesto; midva pak sva stara pajdaša.

Zlatorepčevaj prošnji se ni bilo ustavljati, ker je bila tako sramožljivo osnovana. Ko je v culo spravil, kar se je bal, da ne bi jaz po cesti izgubil, prime kozarec, trči najprvo s krčmarico, debelo ženo, ki je bila prišla svečo otrinjat, potem pa še z menoj, rekoč: prazna mošnja, boječ mož. Ti se mi pa lepo zahvali, da pojdeš lahko brezi skrbi domú; Bog te živi! Potem vzame iz cule prazen mehur, pa ga obrne na robe, ter na mizo iztrese nekoliko prahú, ktereja je potlej podrgnil v lulo. Moral sem obljubiti, da pridem po-nj drugo jutro, in poslovala sva se za tisto noč. Komaj stopim čez

prag, uže se je skozi okence razlegala iz krčme na cesto glasna pesem hripavega grla: za domovje! —

O blažena leta vesele mladosti, zlata doba učilniškega življenja, kam si pobegnila? Nikoli več se ne vrneš! Utonila si! Sreča vseh poznejših let ni vredna toliko, kolikor samo en dan tistih časov, ko vse težave, vse skrbi in prečute noči niso mogle učencu omračiti-lica. Okrog živega mladenča pisani svet prijazno pleše, kakor s pomladi plešejo solčni žarki nad zelenim poljem; prihodnjost se mu smeje iz rudečih oblakov, in veselo upanje mu napaja zdravo srce. S kacicim plamenom gori mladenču viharna ljubezen; s kacicim žejnim grlom on pije sladki tok šumečega življenja! Kako se mladi učenec po dovršenem delu veseli domá počitka! O zakaj pač je zlata zora naših dni tako zeló kratka! Pa vendar vsak veljaven mladenec željno hrepeni po truda polnej moškej dobi. Ko bi vedel, kaj ga v njej pričakuje, nikdar se je ne bi tako veselil; prosil bi, naj se ustavijo ure cvetnega življenja, kakor je bil Jozva nekđaj solnce ustavil na nebu, da bi morju ne pripovedovalo sramote zmaganih bratov; znal bi, da se veselo ozira mož v leta za seboj, ki bi se vanja tako rad povrnil, in da se boji bodočih dni, o kterih govori pismo: niso mi po godi. Prijatelji! ki sem z vami trpel in veselil se, prepeval in kozarce praznil, kje ste? Ljubili smo se bolj nego rojeni bratje, in zdaj? Le redko se kdo oglasi; le časi ktereja srečam samotnega na cesti bridkega življenja, vzdihujočega pod bremenom grenkih skrbi. Po vseh deželah široke zemlje ste razkropljeni, dragi bratje! Marsikdo naše nekdanje, vesele tovaršije bi dal rad sam Bog vé kaj, da bi se zopet kje mogli sniti, kakor smo bili časi zbrani! Ali to je nemogoče. Mnogo jih uže počiva pod hladno odejo črne zemlje. Na njihov zgodnji grob naj kane solza prijaznega spomina! Koliko pak je popolnoma dovoljnih in srečnih izmed živočih, ki smo bili tako neskrbni, tako dobrovoljni, uka željni, tako vneti za vse, kar je lepega in dobrega? Oh, dosti jih nima celó svojega domú, še kruha ne, kakor ta Zlatorepec, ki je bil zmirom najbistrejša glava med nami, živ, kakor iskra, mehkega srca, kakor nežna deklica, lep, da se mu je vse čudilo; zdaj pak je tako pal, kakor izgubljeni sin v evangelji. Roga se vedno sam sebi, le da bi si nekoliko utešil nemirno srce; zvijačno modrost svojega uma kliče na pomoč, da bi se tolažil, ker je izgrešil pravi pot svojega življenja — toda gotovo zastonj, kakor se mu dobro vidi. Zalezla so ga leta, v kterih se več ne more človek lahko učiti, več lahko ne more postati, kar ni bil še dosihdob; v kterih za njim hodi le kesanje, pred njim pa strah namestu nekdanjega zlatega upa. Zato se klati od dežele do dežele, od mesta do mesta, kakor pravi deseti brat, in z omotnim pitjem ziblje v pozabo spomin tistih let, v kterih se je zamudil prijeti kacega trdnega posla. Koliko bi on bil storil, da bi zadel na pravo stezo, ktera mu je bila odločena! In zdaj? Če ni še izgubil pameti, gotovo je ne bode več dolgo imel. Koliko velikanov na duhu bi lahko rodila naša zemlja, ko bi mogel biti vsak to, za kar je najpripravnejši!

(Dalje prih.)

Dunaj 13. maja. — Nadavek (agio) srebru 10.25.

26]

3]

Oznanilo.

Podpisani priporoča vsem, ki zidajo ali sami zase ali za druge, vsem hišnim gospodarjem in oskrbnikom svojo veliko zalogo raznovrstnih peči iz gline, in porok je, da so dobro in trdno pološane (pocinjane).

V Ljubljani 28. aprila 1863.

France Legat,

lončar nasproti tržaške mitnice (šrange.)

27]

5]

Razprodaja.

Ker mislim po sedaj začeti vso drugo, v Ljubljani čisto novo kupčijo, zato vse blago ki se méri na vatel, in ki je zdaj posebno v šegi, razprodajam še pod ceno, po ktereja sem ga dobil iz fabrik.

Trgovec v Ljubljani na vélicem trgu št. 240

„pri golobu pismonosu“ (Briettaube.)